

«Fornamn» «Efternamn»
«Parti»
Sveriges riksdag
100 12 Stockholm

Avtal med Nato – punkt 2.1 och ett par till

I slutet av maj ska riksdagen rösta om värdlandsavtalet med Nato. Avtalet får stora följder.

För att läsa regeringens proposition om avtalet går man till www.riksdagen.se och skriver i sökrutan 2015/16:152 som är propositionens nummer. Värdlandsavtalet finns på sidorna 143-158.

Man kan säga att i avtalet finns en "portalparagraf", **punkt 2.1:**

Syftet med detta samförståndsavtal är att fastställa principer och förfaranden för upprättandet av baseringsområden och tillhandahållandet av värdlandsstöd till Natos styrkor i, eller med stöd från, värdlandet under Nato-ledd militär verksamhet.

Texten kan delas upp i två fall:

| ... Natos styrkor i [Sverige]...
eller
| ... Natos styrkor med stöd från [Sverige] ...

I det andra fallet pågår Nato-ledd militär verksamhet *utanför* Sverige, och Sverige ska på begäran stödja den. Den kan vara krig, som i Jugoslavien 1999.

Det blir ingen riksdagsdebatt om Sverige ska delta i Nato-krig utomlands, liknande debatten före insatsen i Libyen. Med värdlandsavtalet klart, och ett Nato-land i Sverige, fattas besluten enligt **punkt 1.19:**

[En gemensam styrkommitté för värdlandsstöd inrättas] för vilken värdlandet och en eller flera Nato-befälhavare delar på ordförandeskapet. Kommittén, som består av behöriga företrädare för alla sändande länder, värdlandet och en eller flera Nato-befälhavare, ska mötas för att på lämpligt sätt samordna nödvändiga tilläggsöverenskommelser om värdlandsstödet, såsom tekniska överenskommelser och gemensamma tillämpningsöverenskommelser.

Vi ska komma ihåg att i värdlandsavtalet finns en allmän bestämmelse om vad vi lovar. **Punkt 3.4:**

Värdlandet ska i största möjliga utsträckning och utifrån förmåga, tillgänglighet och praktiska begränsningar under rådande förhållanden ge stöd till de styrkor som är utsända till Nato-ledd militär verksamhet. De närmare detaljerna för detta stöd ska behandlas i tilläggsdokument.

"stöd till de styrkor" gäller alltså, enligt 2.1, stöd till Nato-verksamhet även utanför Sveriges gränser.

Försvarsministern försöker påstå att meningen med avtalet är att det ska bli färre blanketter att fylla i när Nato ska öva här. Men så är det inte. Avtalet är mycket allvarligare än så. En rekommendation är att studera punkterna 3.8 och 8.4, vilka visar att avtalet är förberedelser för krig.

Utred först

Riksdagen bör inte släppa igenom detta avtal utan att det först, till innehåll och alla konsekvenser, granskas noga. Mycket allvarlig är möjligheten att Nato-styrkor i Sverige kan angripa ett tredje land från svensk mark och därmed dra in Sverige i krig.

Därför bör riksdagen rösta Nej till propositionen. Vidare bör man stödja tre motioner som vill stoppa avtalet:

- Motion nr 2015/16:2801 från två ledamöter i Miljöpartiet.
- Motion nr 2015/16:3375 från fyra ledamöter i Sverigedemokraterna.
- Motion nr 2015/16:3377 från sju ledamöter i Vänsterpartiet.

Speciellt i Sverigedemokraternas motion finns en punkt som måste uppmärksammas. De föreslår att:

4. Riksdagen ställer sig bakom ... om att tillsätta en förutsättningslös, bred och djuplodande utredning om samtliga konsekvenser av värdlandsavtalet för Sveriges militära alliansfrihet och tillkännager detta för regeringen.

Vem kan invända? Hur kan en sådan invändning se ut? Den föreslagna utredningen behövs, och självklart bör man stödja detta.

Det måste också nämnas att det finns en KU-anmälan, 2015/16:440E9D, om att avtalet år 2014 inte förelades Utrikesnämnden. Avtalet godkändes av regeringen den 28 augusti det året och skrevs under av Natos högste chef i Europa och av Sveriges ÖB den 4 september.

Formell brist

Här kan tilläggas en sak om regeringens proposition. Så här står det på sidan 24:

Avtalet är bilagt i engelsk originalversion och i svensk översättning, se *bilaga 9*.

Värdlandsstödsavtalet är undertecknat på engelska varför den engelska texten ska ha företräde före den svenska översättningen i händelse av skiljaktigheter.

Men nu finns inte i propositionen den engelska texten. Sidorna 159-177, där den är att vänta, är tomma i båda de versioner som (7 maj) finns på riksdagens webbplats. För att läsa den får man gå till regeringens webbplats, www.regeringen.se. I skrivelse Ds 2015:39 från Försvarsdepartementet 13 juli 2015 finns den på sidorna 209-227.

Tillåter riksdagsordning, eller vad man ska hänvisa till, att riksdagen ska fatta beslut om något som inte är författat på svenska, och som dessutom inte finns i propositionen? Frågan förstärker intrycket av att beslut om värdlandsavtalet bör skjutas upp.

Med Nato här – vem beslutar?

Till sist. Så här står det i propositionen på sidan 32:

De svenska reglerna som rör rätten för myndighet, regering respektive riksdag att fatta beslut om att tillåta utländsk trupp, t.ex. Nato, att agera på eller från svenskt territorium i något avseende, kvarstår alltså oförändrade och påverkas inte av värdlandsstödsavtalet.

Lägg märke till alternativet "eller från".

Detta kan inte vara sant. Det är omöjligt att "reglerna", vad som än menas med det, kan kvarstå "oförändrade" när avtalet har godkänts. Då, och när ett Nato-land har inbjudits, fattas besluten enligt punkt 1.19 ovan.

*Björn Backengård
Hisings Backa, Göteborg*